

*Рекомендовано до друку Вченою радою юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 2 від 24 жовтня 2011 р.)*

Рецензенти:

П. М. Оніщенко — завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корсецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, член-кореспондент АПН України.

С. П. Погребняк — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії держави і права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого».

Б. В. Малішев — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії права і держави Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Заслужений юрист України.

Автор монографії:

Москалюк Олександр Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Москалюк О. В.

М82 Подолання колізій між нормами права рівної юридичної сили: монографія. — К.: «ВД «Дакор», 2013. — 216 с.

ISBN 978-617-7020-18-8

У монографії розглянуто основний спектр питань, пов'язаних з колізіями між нормами права рівної юридичної сили: еволюція наукових досліджень проблеми колізій; поняття та класифікація колізій; поняття механізму подолання колізій; подолання змістовних колізій шляхом застосування принципу «спеціальної норми»; подолання колізій норм кодексів та інших законів; подолання темпоральних колізій шляхом застосування принципу «більш пізнього акта»; особливості подолання темпоральних колізій у продовжуваних правовідносинах; співвідношення колізійних принципів «спеціальної норми» і «більш пізнього акта». Теоретичні положення монографії проілюстровано численними прикладами із законодавства України та правозастосовної, насамперед судової, практики.

Розрахована на науковців, викладачів, аспірантів і студентів юридичних факультетів і вузів, суддів, адвокатів, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування.

УДК 34
ББК 67.0

© О. В. Москалюк, 2013
© «ВД «Дакор», 2013

ISBN 978-617-7020-18-8

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОЛІЗІЙ МІЖ НОРМАМИ ПРАВА	8
1.1. Еволюція наукових досліджень проблеми колізій між нормами права	8
1.2. Поняття колізій між нормами права	22
1.3. Класифікація колізій між нормами права	42
1.4. Поняття механізму подолання колізій між нормами права	49
РОЗДІЛ 2. МЕХАНІЗМ ПОДОЛАННЯ ЗМІСТОВНИХ КОЛІЗІЙ ...	74
2.1. Подолання змістовних колізій шляхом застосування принципу «спеціальної норми»	74
2.2. Подолання колізій норм кодексів і законів	103
РОЗДІЛ 3. МЕХАНІЗМ ПОДОЛАННЯ ТЕМПОРАЛЬНИХ КОЛІЗІЙ	120
3.1. Подолання темпоральних колізій шляхом застосування принципу «більш пізнього акта»	120
3.2. Особливості подолання темпоральних колізій в продовжуваних правовідносинах	133
3.3. Співвідношення темпорального та змістовного принципів подолання колізій	159
ВИСНОВКИ	171
ДОДАТОК. Аналіз проекту Закону «Про нормативно-правові акти» (р. п. 0922) у контексті нормативного закріплення правил подолання колізій між нормами права рівної юридичної сили	180
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	186